KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

LAUSUNTO 22.11.2022

Eduskunnan lakivaliokunnalle
HE 201/2022 vp

LaV@eduskunta.fi

KIRJALLINEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI OIKEUDENKÄYMISKAAREN 21 LUVUN 8 JA 8 B §:N MUUTTAMISESTA

Kuluttajaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta koskien ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Hallituksen esityksellä muutettaisiin oikeudenkäyntikaarta siten, että tuomioistuin voisi lievemmin edellytyksin kohtuullistaa omasta aloitteestaan määrää, jolla riita-asian hävinnyt asianosainen velvoitetaan korvaamaan jutun voittaneen asianosaisen oikeudenkäyntikuluja.

Kuluttajien ja julkisten palveluiden asiakkaiden etuja valvovana järjestönä Kuluttajaliitto katsoo asioita luonnollisesti kuluttajien ja asiakkaiden kannalta. Kuluttaja tai asiakas olisi mahdollisesti useammin sellaisessa asemassa yritykseen tai valtioon nähden, että juuri hänen hyväkseen kohtuullistettaisiin oikeudenkäyntikuluja. Näin ollen kuluttaja-asioissa kuluttajan kynnys viedä asia tuomioistuimeen voitaisiin katsoa jossain määrin madaltuvan. Kahden yksityishenkilön välisissä riidoissa ehdotettu lakimuutos sisältää sen riskin, joka hallituksen esityksessäkin tunnistetaan: ehdotuksesta seuraisi, että myös voittaneen asianosaisen omat oikeudenkäyntikulut jäisivät tämänhetkistä useammassa riita-asiassa kokonaan tai osittain hänen vastattavakseen. Se voisi jossain määrin nostaa oikeudenkäyntiin liittyvää kuluriskiä. **Näistä lähtökohdista Kuluttajaliitto kannattaa lakiesitystä ja yhtyy siihen, että ehdotus parantaisi riita-asian oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen asemaa etenkin, kun kyse on kuluttajasta tai asiakkaasta.**

Kuluttajaliitto pitää olennaisena sitä, että se toivottavasti alentaisi edelleen kynnystä viedä esimerkiksi kuluttajariitalautakunnassa voitettu riita tuomioistuimeen silloin, kun yritys ei noudata kuluttajariitalautakunnan ratkaisusuositusta. Kuluttajaliitto toivoo, että esitetty muutos myös parantaa erilaisista lautakunnista tulevien ratkaisusuositusten noudattamista sen vuoksi, että yritys tiedostaa, että kuluttajalla on paremmat mahdollisuudet viedä asia tuomioistuimeen.

Kuluttajaliitto kiinnittää vielä huomiota siihen, että oikeudenkäyntien kalleuteen sekä kestoon liittyvät ongelmat, joita kuluttajat ja asiakkaat kohtaavat eivät yksistään ratkea nyt esitetyillä muutoksilla. Tämän vuoksi on tärkeää, että oikeusministeriössä aloitettu selvitystyö pienriitamenettelystä etenee aikataulussaan ja hanke lain valmistelemiseksi aloitetaan mahdollisimman pian. Kuten tässä hallituksen esityksessä todetaan, nyt tehtävät muutokset ja pienriitamenettely eivät ole toisiaan poissulkevia toimia.

Kuluttajaliitto ry

Emmi Meriranta
Lakimies OTM